

Öğretmen Adaylarının Öğrenme ve Öğretme Sürecinde PowerPoint Kullanımlarına İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi

Murat Yalman¹

Tamer Kutluca²

Özet

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının öğrenme öğretme sürecinde etkili powerpoint kullanımlarına ilişkin tutumları incelemektir. Tarama yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın örneklemini, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde öğrenim gören toplam 331 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Ölçme aracı olarak kullanılan ankette yer alan soruların on tanesi olumsuz, yirmi tanesi olumlu önermeden oluşmaktadır. Bu çalışma kapsamında öğrencilerin PowerPoint kullanımına ilişkin güvenilirlik kat sayısı Cronbach Alpha değerleri 0,79 olarak hesaplanmıştır. Nicel verilerin analizinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalama değerleri hesaplanmış ve tablo halinde sunulmuştur. Yapılan bu çalışmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin PowerPoint kullanım durumlarına ilişkin görüşlerinin birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmayla öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar ışığında, PowerPoint konusunda yeteri derecede bilgili oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: PowerPoint, Eğitim, Sunum, Öğrenme

1. Giriş

Öğretmenlik mesleği sınıfta öğrencilerine hitap etme sanatıdır. Bu sanatı icra ederken kullanılan araç gereçler öğrencilerin eğitim ve öğretimi için en önemli etkenleri beraberinde getirmektedir. Değişen öğretim yöntemlerine paralel olarak öğretmenlerin derslerinde teknolojik yenilikleri kullanmaları eğitim sürecini olumlu yönde etkilemektedir. Günümüzde birçok eğitim kurumunda bilgisayar ve bilgisayar programları eğitime destek amaçlı kullanılmaya başlanmıştır.

Bilgisayar destekli öğretim ortamlarında çok amaçlı ders sunumları tasarlamak ve belirli bir gruba sunmak için kullanılabilen programlar arasında yer alan sunu yazılımlardan biri de Microsoft “PowerPoint” programıdır (Coleman, 2009; Gelişli, 2009). Öğretmenler için

¹Öğr.Gör., Dicle Üniversitesi, Z.G. Eğitim Fakültesi BÖTE Bölümü, Diyarbakır

²Yrd.Doç.Dr., Dicle Üniversitesi, Z.G Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü, Diyarbakır

eğitim-öğretim ortamında bilgisayar programlarından materyal geliştirme açısından “PowerPoint” programı en kullanışlı program olarak görölmektedir. “PowerPoint” programı görsel ve işitsel olarak etkili bir araçtır. Hazırlanan sunularda düzeltme ve değiştirme kolaylığı vardır. Resimlendirme ve seslendirmeyele gerçeğe öğrenciye yakın bir ortam oluşturulabilir. Bu program materyal hazırlamak ve materyalin uygulamasını yapmak açısından kullanıcılarına büyük kolaylıklar sunmaktadır (Kablan, 2001). Geleneksel yöntemlere oranla daha fazla öğrenme becerisi ve etkinlik içeren PowerPoint sunumlarının derslerde kullanımı öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır (Mantei, 2000; Apperson, ve ark., 2008). Öğrendiklerimizin % 83’ünü görme, % 11’ini işitme yolu ile öğrendiğimiz ve yine bu yollardan öğrendiklerimizin % 50’sinin hatırdı kaldığı” düşünölrse görsel ve işitsel öğgeleri içeresinde barındıran sunumların önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Microsoft programlarından “PowerPoint” sunu programı öğretmenlere kullanışlı, basit ve anlaşılır materyaller geliştirme imkânı sunmaktadır. Eğitim- öğretim ortamında kullanılacak materyallerin oluşturulma amacına ve materyal geliştirme ilkelerine dayanılarak geliştirilmesi gerekmektedir. Materyal geliştirme ilkeleri ışığında öğretim materyalleri kalıcı öğrenmelerin sağlanması hizmet etmektedir (Atik, 2006). Öğretmen adaylarının dersleri ve verilen ödevlerini hazırlamak için kullandıkları PowerPoint paket programının kullanımına hâkim olmaları sunumların anlaşıla bilirliliğini düzeyini arttırmaktadır. Ayrıca hazırlanan sunumların slayt içeriklerinin işlenen konuya uygun hazırlanması dinleyicinin anlama ve takip sürecini kolaylaştırır. Bu nedenle sunumların konuya uygun tablolar, grafikler, resimler, şekiller gibi yardımcı materyallerle desteklenmesi gerekir (Bartsh ve Cobern, 2003). Slaytların içeresinde yerleştiren grafik veya resimlerin, içeriğe ait metinleri örtmeyecek şekilde yerleştirenmesi gerekir (Holzl, 1997). Hashemi ve ark., (2012) yaptıkları çalışmalarında PowerPoint Kullanımında en yaygın hataları ifade ederken; aşırı detay içeren, görsel olarak zayıf, sıkıcı, kırmızı ve yeşil renklerin hakim olduğu, çok fazla metin kullanılan, kulağa hoş gelmeyen seslerle geçişlerin olduğu, konuyla uygunsuz video ve görsellerin yer aldığı, çok hızlı geçişlerin bulunduğu slaytları tarif etmektedirler.

Literatür incelendiğinde, farklı disiplinlerde PowerPoint’in etkileri üzerine yurt içinde ve yurt dışında yapılmış araştırmalara (Açıkalm, 2011; Aydın, 2011; Mantei, 2000; Mackiewicz, 2008; Susskind, 2005; Kablan, 2001; Atik, 2006; Gelişli, 2009) rastlanmaktadır.

Öğretmen adaylarının ödev anlatımları için kullandıkları sunumlarında, genellikle bilindik yöntemleri kullanarak fazla metin, resimler veya görsellerle desteklenmiş ve anlaşılması güç yazım şekilleri kullanmaktadır. Öğrencilerin öğrenim yaşamları boyunca bu konuda aldıkları eğitim çok sınırlı ve etkili olamamaktadır. Eğitim süreçlerinde öğretmen adaylarına slayt oluşturma mekaniği ve tasarımından başka bilgi verilmemektedir. Bu tespitin yanı sıra verilen PowerPoint eğitimi için kullanılmak üzere etkili sunum tekniklerinin anlatıldığı kaynaklar çok az veya sınırlıdır (Coleman, 2009; Hashemi ve ark., 2012).

Bu araştırmada, geleceğin öğretmeni olacak farklı disiplinlerde okuyan öğretmen adaylarının öğrenme öğretme sürecinde etkili PowerPoint kullanımlarına ilişkin tutumlarının araştırılması amaçlanmaktadır. Farklı disiplinlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının PowerPoint kullanımlarıyla birlikte ne tür gereksinimlere ihtiyaç duyduklarının belirlenmesi, hem öğrencilik dönemlerinde geliştirilecek sunumların etkili olmasına hem de öğretmen olduklarında bu düşüncelerini kendi derslerinde yeni nesillere aktararak öğrenme ortamında teknoloji desteğinden faydalanmalarına imkân sağlayacaktır.

2. Yöntem

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının öğrenme öğretme sürecinde etkili PowerPoint kullanımlarına ilişkin görüşleri incelendiğinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2005).

2.1. Örneklem

Araştırma 2011-2013 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar yarıyılında Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 331 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin % 66,16'sı (219) kız, % 33,84'ü (112) erkek öğrencilerden oluşmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Frekans Ve Yüzde Dağılımları

Cinsiyet	<i>f</i>	%
Kız	219	66,16
Erkek	112	33,84
Toplam	331	100

2.2. Veri Toplama Aracı

Öğretmen adaylarının PowerPoint kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik olarak, Apperson ve ark., (2006) tarafından hazırlanan ve Apperson ve ark., (2008) tarafından geliştirilen PowerPoint sunumları için öğrenci görüşlerini içeren 36 maddelik Likert tipi tutum ölçeğinden yararlanılmıştır. Anket formunun anlaşılabilirliği konusunda alan eğitimi uzmanları ile dil bilimcilerin görüşlerine başvurulmuştur. Alan uzmanı ve dil bilimcilerin görüş ve önerileri doğrultusunda 6 madde ankette çıkarılarak, anket formu 30 maddeye düşürülmüş, geri kalan maddeler için düzeltmeler yapılarak ankete son şekli verilmiştir. Ölçme aracı olarak kullanılan ankette yer alan soruların on tanesi olumsuz, yirmi tanesi olumlu önermeden oluşmaktadır. Bu çalışma kapsamında öğrencilerin PowerPoint kullanımına ilişkin güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha değerleri 0,79 olarak

2.3. Verilerin Analizi

Anket formundaki veriler SPSS 15. Paket programları kullanılarak analizi yapılmıştır. Nicel verilerin analizinde frekans, yüzde ve aritmetik ortalama değerleri hesaplanmış ve tablo halinde sunulmuştur. Araştırma için geliştirilen ölçek uzaktan eğitim platformunda hazırlanarak öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Veri toplama aracından elde edilen tutum puanlarına ait aritmetik ortalamalar yorumlanırken, 1,00- 1,80 arasındaki ortalama değerler "Kesinlikle Katılmıyorum", 1,81-2,60 arasındaki değerler "Katılmıyorum", 2,61-3,40 arasındakiler "Fikrim Yok", 3,41-4,20 arasındakiler "Katılıyorum", ve 4,21-5,00 arasındakiler ise "Kesinlikle Katılıyorum" olarak kabul edilmiştir. Düzeylerin yer aldıkları bu aralıklar, seçeneklerle verilen en düşük değer olan 1 ile en yüksek değer olan 5 arasındaki seri genişliğinin sayısına bölünmesiyle elde edilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde, çalışmanın verilerinin düzenlenmesinden elde edilen bulgular araştırma kapsamında göz önünde bulundurulurarak tablolar halinde verilmektedir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Cinsiyet değişkenine göre PowerPoint sunumlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

<i>Cinsiyet</i>	$\bar{X}$	<i>Sd</i>
Kız	3,357	10,01
Erkek	3,365	10,70

Cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının PowerPoint sunumlarına yönelik tutum ortalama puanları birbirine çok yakın olup kızlar için 3,357, erkekler için 3,365 ile "Katılıyorum" düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının PowerPoint sunumlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri

Puan Ortalamaları	$\bar{X}$	<i>Sd</i>
PowerPoint Kullanımına İlişkin Puanları	3,354	9,65

Öğretmen adaylarının PowerPoint sunumlarına yönelik tutum ortalaması 3,354 ile "Katılıyorum" düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılabilirliği ile ilgili Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Kullanılabilirlik	$\bar{X}$	<i>Sd</i>
Herhangi bir konunun tartışma noktalarının sunumu için PowerPoint slaytlarını kullanmayı yararlı bulurum.	4,04	0,89
PowerPoint sunumlarında görsel öğelerin (örneğin; resim, grafik, tablo, haritalar) kullanılmasını yararlı bulurum.	4,44	0,95
Bilgisayar üzerinde oluşturulan sesleri PowerPoint sunumları için kullanmayı yararlı bulurum.	3,19	1,09
PowerPoint sunularını ders materyali olarak tercih ederim.	3,80	1,04
PowerPoint sunularında görüntülerin daha aydınlık olmasını isterim (muhtemel en iyi ekran görüntüsü)	4,25	0,81
Sunumların bir kopyası elimde varsa anlatım sırasında konuya daha az ilgi duyarım	3,05	1,28
Konular PowerPoint kullanılarak hazırlandığında anlatımlar için daha az zaman harcanmış olunur.	4,23	0,95
Toplam Tutum Puan Ortalaması	3,86	

Öğretmen adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde kullanılabilirliği ile ilişkin görüşleri incelendiğinde; “*Herhangi bir konunun tartışma noktalarının sunumu için PowerPoint slaytlarını kullanmayı yararlı bulurum.*” görüşüne öğretmen adayları ($\bar{X}=4,17$) verdikleri cevaplar “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin “*PowerPoint sunumlarında görsel öğelerin (örneğin; resim, grafik, tablo, haritalar) kullanılmasını yararlı bulurum.*” sorusuna ($\bar{X}=4,46$) ortalama tutum puanıyla, “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. PowerPoint sunumlarında görsel öğelerin kullanılmasının, herhangi bir konunun tartışma noktalarının sunumu için kullanımının ve bilgisayar üzerinde oluşturulan sesleri PowerPoint sunumları için kullanımının yararlı olduğu görüşlerine katıldıkları belirlenmiştir. Bunun yanında PowerPoint sunularını ders materyali olarak tercih ettikleri, PowerPoint sunularında görüntülerin daha aydınlık olmasını ve konuların PowerPoint kullanılarak hazırlandığında anlatımlar için daha az zaman harcanmış olacağını belirtmişlerdir. Öğrencilerin PowerPoint programının kullanılabilirliklerine ilişkin tutum puanı $\bar{X}=3,86$ olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin programın kullanılabilirliği konusundaki tutumları “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde Tasarım ile ilgili Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Tasarım	$\bar{X}$	Sd
PowerPoint slaytlarında tamamen yazılı temel terimler ve tanımların olmasını tercih etmem.	3,07	1,09
Ders malzemesi olarak kullanılan slaytlarda anlatılacaklara ilişkin (içindekiler kısmı) bilgilerin kullanılmasını tercih etmem.	2,00	0,86
Sunumlara çok fazla metin koymamak gerekir.	4,17	1,06
Bilgisayar üzerinde hazırlanan dekoratif arka planları PowerPoint slaytlarında kullanmayı tercih ederim.	3,81	0,88
PowerPoint slaytları üzerinde parlak renkli arka planları tercih etmem.	2,80	1,20
PowerPoint slaytları için hafif pastel renkli arka planları tercih ederim.	3,23	0,91
PowerPoint slaytları için daha koyu renkli arka planları tercih etmem.	2,69	1,08
Toplam Tutum Puan Ortalaması	3,11	

Öğretmen adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde tasarım sürecine ilişkin görüşleri incelendiğinde; Öğrenciler “*PowerPoint slaytlarında tamamen yazılı temel terimler ve tanımların olmasını tercih etmem.*” maddesine tutumları $\bar{X}=3,07$ ile “Fikrim Yok” düzeyindedir. Ayrıca öğrencileri slaytlarda anlatılacaklara ilişkin (içindekiler kısmı) bilgilerini kullanılmasına ilişkin tutumları $\bar{X}=2,00$ olarak belirlenmiştir. Ankette yer alan “Sunumlara fazla metin koymamak gerekir.” maddesi için öğrenci tutum puanı $\bar{X}=4,17$ ‘dir. Öğrencileri slaytlarda dekoratif arka plan kullanılmasına ilişkin tutum puanı $\bar{X}=3,81$ ile “Katılıyorum” düzeyindedir. Öğretmen adayları hazırladıkları PowerPoint sunumlarında, slaytların arka planlarında parlak renk tercihlerine ilişkin tutum puan ortalaması $\bar{X}=2,80$, hafif pastel renk tercihleri için $\bar{X}=3,23$ ve daha koyu renkler için $\bar{X}=2,69$ ‘dur. Öğretmen adaylarının tasarım konusunda ortalama tutum puanları $\bar{X}=3,11$ ile “Fikrim Yok” düzeyindedir.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde uygulama ile ilgili Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Uygulama	$\bar{X}$	Sd
PowerPoint kullanılan öğrenme ortamlarında, sınıf ışığının az, ekran görüntüsünün daha aydınlık olmasını tercih ederim.	4,11	1,05
Sunumlarda slaytlarda yer alan yazıları olduğu gibi okumasını yararlı bulurum.	2,05	1,19
Slaytlarda popüler film ve müziklerinin kullanılması hoşuma gider.	3,73	1,19
Sunumlarda resimlerle beraber seslerinde kullanılması hoşuma gitmez.	3,95	1,00
Slaytların elektronik kopyası dağıtılırken resimler silinmelidir.	2,26	0,81
PowerPoint sunumları yapılırken, ışıkların kapalı olmasını tercih ederim.	3,57	1,16
Toplam Tutum Puan Ortalaması	3,28	

Öğretmen adaylarının Powerpoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde uygulamaya ile ilişkin görüşleri incelendiğinde; “PowerPoint kullanılan sınıflarda, sınıf ışığının az, ekran görüntüsünün daha aydınlık olmasını” ($\bar{X}=4,11$) ve “PowerPoint sunumları yapılırken ışıkların kapalı olmasını tercih ederim” tutum puan ortalaması ($\bar{X}=3,57$) olduğu görülmüştür. Bunun yanında “Slaytlarda popüler film ve müziklerinin kullanılması hoşuma gider” ($\bar{X}=3,73$) ve “resimlerle beraber seslerinde kullanılması hoşuma gitmez” ($\bar{X}=3,95$) görüşlerine öğretmen adaylarının katıldıkları ortalama puanlarından görülmektedir. Diğer taraftan “slaytlarda yer alan yazıları olduğu gibi okumasını doğru bulurum” ($\bar{X}=2,05$) ve “Slaytların elektronik kopyası dağıtılırken resimler silinmelidir” görüşlerine öğretmen adaylarının katılmadıkları ($\bar{X}=2,26$) ortalama puanlarından görülmektedir. Öğrencilerin PowerPoint’te hazırlanan sunumların uygulanabilirliğine ilişkin tutum puanı $\bar{X}=3,28$ ile “Fikrim Yok” düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde Paylaşım ile ilgili Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Paylaşım	$\bar{X}$	Sd
Slaytlar üzerinde yer alan her şey, elektronik veya basılı kopya olarak öğrencilere verilmelidir.	2,62	0,98
PowerPoint ile hazırlanan slaytların, sunumu yapılmadan önce kopya korumalı olarak görmeyi ve kullanmayı tercih ederim.	3,14	1,00
Sunumların bir kopyasının web üzerinden kullanılabilir olmasını tercih etmem.	3,53	0,91
Sunumların bir kopyasının e-posta üzerinden dinleyiciye gönderilmesini tercih ederim.	3,17	1,15
Anlatılacak konular için hazırlanan PowerPoint slaytlarının, sunumdan önce elektronik veya yazılı kopyalarını almak isterim.	3,07	1,17
Toplam Tutum Puan Ortalaması	3,11	

Öğretmen adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde paylaşım ile ilişkili görüşleri incelendiğinde; “Slaytlar üzerinde yer alan her şey, elektronik veya basılı kopya olarak öğrencilere verilmelidir.” maddesine yönelik tutum puanı $\bar{X}=2,62$ ile “Fikrim Yok” düzeyindedir. Öğrenciler sunum yapılmadan önce sunumları kopya korumalı olarak görmeye ilişkin maddesine $\bar{X}=3,14$ düzeyinde, sunumların web üzerinden kullanılabilirliğine ilişkin maddesine $\bar{X}=3,53$ düzeyinde, sunumların e-posta üzerinden dinleyiciler ile paylaşılması maddesine $\bar{X}=3,17$ düzeyinde ve sunumdan önce slaytların elektronik ve yazılı kopyalarını edinme konusundaki maddesinin ise $\bar{X}=3,07$ düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin PowerPoint sunumlarının paylaşımına ilişkin tutumları $\bar{X}=3,11$ düzeyinde ve “Fikrim Yok” olarak belirlenmiştir.

Tablo 8. Öğretmen Adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde Yeterlilik ile ilgili Ortalama ve Standart Sapma değerleri

Yeterlilik	$\bar{X}$	Sd
Bilgilerin efekt kullanarak satır satır ortaya çıkmasını yararlı bulurum.	3,09	1,21
Tamamı metin olan slaytları ders materyali olarak tercih etmem.	2,84	1,29
PowerPoint sunumunu yapan kişinin slaytlarda yer alan metinlerin aynısını söylemesini sıkıcı bulurum.	4,17	1,06
Sadece resim, grafik ya da haritalar içeren slaytları tercih etmem.	2,50	1,13
PowerPoint sunumları için düz beyaz arka plan kullanılmasını tercih etmem.	2,42	1,05
Toplam Tutum Puan Ortalaması	3,00	

Öğretmen adaylarının PowerPoint’i öğrenme ve öğretme sürecinde yeterliklerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; slaytlardaki bilgilerin efektlerle satır satır gelmesine ilişkin tutum ortalama puanı $\bar{X}=3,09$ ’la “Fikrim Yok” düzeyindedir. Tamamı metin olan slaytları tercih konusundaki ortalama tutum puanı $\bar{X}=2,84$ ve “Fikrim Yok” düzeyindedir. Öğrenciler slaytta yer alan metinlerin sunumlarda tekrarlanması konusundaki tutum puan ortalaması $\bar{X}=4,17$ ile “Katılıyorum” düzeyindedir. Öğrencilerin PowerPoint sunumlarının yeterliliğine ilişkin tutumları $\bar{X}=3,00$ düzeyinde ve “Fikrim Yok” olarak belirlenmiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının PowerPoint sunumlarına ilişkin puan ortalaması ($\bar{X}=3,35$) ile “Katılıyorum” düzeyindedir. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre tutum puan ortalamaları kız öğrenciler için ($\bar{X}=3,357$) iken erkek öğrencilerin ($\bar{X}=3,365$) olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar ışığında kız ve erkek öğrencilerin PowerPoint sunumlarına ilişkin tutumları “Katılıyorum” düzeyindedir. Yapılan bu çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin PowerPoint kullanım durumlarına ilişkin görüşlerinde belirgin bir fark tespit edilememiştir. Araştırmacıların yaptıkları çalışmalarda da bilgisayar kullanımına ilişkin tutumlar ile Microsoft paket programları (Word, Excel, PowerPoint) kullanımlarına ilişkin tutumlar paralellik göstermektedir (Yaman, 2007; Kutluca, 2010; Yalman ve Tunga, 2012).

Çalışmada verilen cevaplarla öne çıkan maddelerden biri sunumların herhangi bir konunun tartışma noktalarının sunumu için PowerPoint programının kullanılması

yönündedir. Bu maddeye ilişkin öğrencilerin tutumu “Katılıyorum“ düzeyindedir. Klecker ve ark., (2003) araştırmalarında öğretmen adaylarının eğitim ortamları için en sık kullandıkları teknolojiyi “internet ve PowerPoint” olarak ifade etmektedirler. Araştırma sonucunda internet ve bilgisayarı çok iyi kullanan öğretmen adaylarının az kullananlara göre Microsoft paket programlarını (Word, Excel, PowerPoint) daha iyi kullandıkları belirlenmiştir. Öğrencileri sunumlarında görsel öğelerin kullanılmasına yönelik tutum puan ortalamasına göre “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyindeyken, sunumun yapıldığı yerde ışığın az ekran görüntüsünün daha aydınlık olması konusunda tutum puanları “Katılıyorum” olarak bulunmuştur (Tablo5). Benzer bir çalışmada Bartsch ve Cobern (2003) sunum yapılan mekândaki ışığın az, ekran görüntüsünün daha fazla aydın olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğretmen adaylarının görüşleri incelendiğinde, PowerPoint kullanılarak hazırlanan sunumlarda konuların anlatımı için daha az zaman harcandığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler sınıfta yapılacak sunumların basılı ve elektronik kopyasının edilmesi konusunda öğrencilerinin tutumları “Fikrim yok” olarak belirlenmiştir. Ders materyali olarak kullanılacak sunumlarda anlatılacaklara ilişkin bilgi olmasını öğretmen adayları “Katılıyorum” düzeyinde doru bulmamaktadır. Öğrenciler verdikleri yanıtlarla sunumlara fazla metin koymamanın yanlış olduğu görüşündedir. Sunumlarda yazılanları sunum sırasında söylenmesini öğretmen adayları “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde sıkıcı bulduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Apperson ve ark., 2008; Hashemi ve ark., 2012).

Ankette yer alan maddeler ağırlıklarına göre beş kategoride ele alınmıştır. Bu kategoriler; kullanılabilirlik, tasarım, uygulama, paylaşım ve yeterlilik kısımlarından oluşmaktadır. PowerPoint kullanımına ilişkin maddelere ait öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda tutumları “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Sunum tasarımlarına, uygulamalarına, paylaşım ve yeterlilikleri kategorilerinde öğrencilerin tutumları “Fikrim Yok” düzeyindedir. Üniversitelerde öğretim elemanları tarafından derslerde öğrenme materyali olarak kullanılan PowerPoint sunumlarının hazırlanışı ve aktarılması öğrencilerin bu konudaki çalışmalarını etkilemektedir. Öğretmen adayları PowerPoint sunumlarını derslerde akademisyenlerin tasarımlarına paralel olarak yapılandırmaktadır. Bu da sunumların tasarım ve uygulanmasında öğrencilerin istenilen düzeye çıkmasını engellemektedir.

Yapılan bu çalışmayla öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar ışığında, PowerPoint konusunda yeteri derecede bilgili oldukları söylenebilir. Öğrenciler PowerPoint sunumları içerisinde kullanılan slaytların nasıl geliştirileceği konusunda fikir sahibi olsa da uygulama konusunda tecrübeli oldukları söylenemez. Bu konuda yapılacak uygulamaların desteklenmesi için teknoloji içerikli (Akıllı tahta, projeksiyonlu sınıf vs.) sınıfların üniversitelerde yaygınlaşması ve öğrencilerin kullanımına açılması gerekmektedir. Diğer bir çalışmada Akdağ ve Tok (2008) öğrencilerin derse aktif katılımlarında PowerPoint

kullanmaları özendirilmesini, böylece öğrencilerin konu üzerinde organize bir görüş kazanacaklarını ifade etmektedir.

Öğrencilerin eğitim süreçleri boyunca ve meslek yaşamlarında bu programdan ders materyali olarak yararlanacak olması konu hakkındaki görüşlerinin önemini daha da arttırmaktadır. Nitekim, Gelişli (2009) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmadan elde edilen sonuca göre, derslerin yalnızca “PowerPoint” sunuma dayalı etkinliklerle yapılmasının yetersiz olduğu, diğer yöntem, teknik ve araçlarla desteklenmesi gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Susskind (2005), “PowerPoint” ile yapılan ders sunumlarının etkililiğini arttırmak için, öğrencilerin grafik, resim ve çeşitli animasyonlarla yapılan sunumların desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yapılan çalışmalarda PowerPoint ile yapılan öğretimin, geleneksel öğretime göre eğitime daha fazla katkıda bulunmaktadır (Akdağ ve Tok, 2008). Öğretmen adayları ders materyali olarak kullanılan sunumlarda içindekiler kısmının slaytlarda yer alması gerektiğini, slaytlarda kullanılan efektlere ilişkin fikir sahibi olmadıklarını ve slaytların oluşturulmasında dekoratif arka planları tercih ettikleri belirlenmiştir.

Determining the attitudes of preservice teachers towards PowerPoint use in teaching and learning process

Extended Abstract

Microsoft PowerPoint software is a powerful tool that has been widely used in the worlds of business and adult education. It seems that it would be difficult to walk into most business presentations or through classroom buildings on a college campus without seeing PowerPoint in use. Increasingly, elementary through high school classroom teachers are using PowerPoint presentations to present material to students or are enhancing their students' learning by teaching them to create their own presentations. Whereas most people think of PowerPoint only for its presentation capabilities, because of its wide availability and numerous features, the software offers many possibilities for use in computer-assisted instruction (Coleman, 2009).

In their presentations preservice teachers use for their assignments, they generally apply familiar methods and prefer a vague writing style supported with a number of texts, pictures or visuals. The related trainings students take during their education lives are quite limited and ineffective. During their education, preservice teachers are not informed about the mechanism of forming a slide or about its design. In addition, there are a limited number of sources that give information about effective presentation techniques to be used for PowerPoint education (Coleman, 2009; Hashemi et. al., 2012).

The purpose of this study was to examine the attitudes of preservice teachers towards effective use of PowerPoint in the education process. The research sample of the present study in which the survey method was used included 331 preservice teachers attending ZiyaGökalp Education Faculty at Dicle University. Of all the questions in the questionnaire used as the measurement tool, 10 of them included negative statements, and 20 of them included positive statements. Within the scope of the present study, the reliability coefficient Cronbach Alpha values for the preservice teachers' use of PowerPoint were calculated as 0,79. For the analysis of the quantitative data, the frequencies, percentages and means were calculated and presented in Tables. As a result of the study, the mean scores regarding the preservice teachers' PowerPoint presentations were at the level of "I don't agree" ($\bar{X}=3,35$). Considering the variable of gender, the attitude mean score of the female teacher candidates were ($\bar{X}=3,357$), while it was ($\bar{X}=3,365$) for the male preservice teachers. In the light of these results, the attitudes of the female and male preservice teachers regarding their PowerPoint presentations were at the level of "I don't agree". The present study revealed that in terms of gender, the female and male preservice teachers' views about their PowerPoint use were quite close to each other. Based on the preservice teachers'

responses in the study, it could be stated that they were not sufficiently knowledgeable about PowerPoint. In other studies conducted, teaching via PowerPoint contributes much more to education than traditional teaching methods (Akdağ and Tok, 2008). The fact that preservice teachers will use these programs as a course material during their education processes and throughout their professional lives increases the importance of their views about this subject. Preservice teachers reported that the ‘contents’ part of presentations used as course materials should be found in slides; that they did not have any idea about the effects used in slides; and that they preferred decorative backgrounds in slides.

Keywords: PowerPoint, Education, Presentation, Learning

Kaynaklar/References

- Açıklalın, F.S. (2011). Why Turkish Pre-Service Teachers Prefer To See Powerpoint Presentations in Their Classes. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10 (3), 340-347.
- Akdağ, M. ve Tok, H. (2008). Geleneksel öğretim ile powerpoint sunum destekli öğretimin öğrenci erişimine etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33 (147), 29-34.
- Apperson, M. J., Laws, L. E., & Scepansky, A. J. (2006). The impact of presentation graphics on students’ experience in the classroom, *Computers & Education*, 47(1), 116–126.
- Apperson, M. J., Laws, L. E. & Scepansky, A. J. (2008). An assessment of student preferences for powerpoint presentation structure in undergraduate courses. *Computers & Education*, 50 (1), 148–153.
- Atik, Ç. A. (2006). *Powerpoint sunu programıyla hazırlanan okuma materyalinin eğitilebilir zihin engelli öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aydın, F. (2011). Öğrenci görüşlerine göre coğrafya öğretiminde “powerpoint” ile yapılan ders sunumlarının önemi (Turgutlu Örneği). *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 341-352.
- Bartsch, R. A. & Cobern, K. M. (2003). Effectiveness of powerpoint presentations in lectures. *Computers & Education*, 41(1), 77–86.
- Coleman, M.B. (2009). PowerPoint is not just for business presentations and college lectures: using powerpoint to enhance instruction for students with disabilities. *TEACHING Exceptional Children Plus*, 6(1), 1-13.
- Gelişli, Y. (2009). PowerPoint ile yapılan ders sunumlarının etkililiği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 155-168.

- Hashemi, M., Azizinezhad, M. & Farokhi, M. (2012). Power point as an innovative tool for teaching and learning in modern classes. *Procedia –Social and BehavioralSciences*, 31, 559-563.
- Holzl, J. (1997). Twelve Tips for effective powerpoint presentations for the technologically challenged. *Medical Teacher*, 19(3), 175–179.
- Kablan, Z., (2001). *PowerPoint” sunu programıyla hazırlanan türkçe ilkokuma yazma öğretim materyali hakkındaki öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın ve Dağıtım.
- Klecker, B. M., Hunt, S., Hunt, D., & Lackner, K. (2003). Evaluating Student Teachers' Technology Use with Group Support Systems and Questionnaire, *Education Resources Information Center*,
- Kutluca, T. (2010). Investigation of teachers' computer usage profiles and attitudes toward computers. *International Online Journal of Educational Sciences*, 2 (1), 81-97.
- Mantei, E. J. (2000). Using internet class notes and powerpoint in the physical geology lecture. *Journal of College Science Teaching*, 29, 301-305.
- Mackiewicz, J. (2008). Comparing powerpoint experts' and university students' opinions aboutpowerpoint presentations. *J. Technical Writing and Communication*, 38 (2), 149-165.
- Susskind, J. E. (2005). PowerPoint's power in the classroom: enhancing students' self-efficacy and attitudes. *Computers & Education*, 45, 203–215.
- Yalman, M., & Tunga, M. A. (2012). Üniversite öğrencilerinin bilgisayar deneyimleri ile bilgisayar algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Dicle Üniversitesi Örneği, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 169-188.
- Yaman, H. (2007). Türkçe öğretmeni adaylarının “öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” dersi bağlamında türkçe öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin yeterlilik ve algıları”, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 57-71.